

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXXIII. Antonii Terilli, aliorumque Probabilistarum argumenta, post
debitum examen levissima & in præcipitium eucentia inveniuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

830. mutatio opinionis non fit salvâ observantiâ præcepti de recitandis horis. In casu denique de quo n. 832. vel sit cum violatione præcepti abstinentiæ à carnibus, vel cum violatione præcepti jejunii naturalis ante communionem. Quando enim voluit comedere carnes, comeditque, vel voluit eas comedere die Dominico; vel die Sabbathi. Si die Sabbathi, voluit violare præceptam eo die abstinentiam. Si die Dominico, voluit solvere jejuniū naturale diei Dominicæ. Quo violato, si communicet, communicat post naturale jejuniū voluntariè violatum. Et ad minus cum periculo sic communicandi. Quia ad minus communicat cum dubio de eo, vel etiam plusquam dubio. Si enim utrumque horologium æqualis sit probabilitatis, communicat cum vero dubio. Si primum horologium majoris sit probabilitatis quam secundum, communicat plusquam cum dubio. Si primum horologium minoris erat probabilitatis, quam secundum, non poterat ad illius pulsam carnes manducare. Ne manducaret cum dubio, vel plusquam dubio manducandi die Sabbathi.

837 Tertia pars assertionis manifesta est ex doctrina ejusdem Caramuelis n. 821. recitata, quâ dicit, Judices condemnare non posse homicidam v. g. qui ad honoris sui defensionem, sequendo probabilem opinionem, hominem occiderit.

838 Quarta pars ostenditur, quia scandalosa est v. g. opinio, quæ dicit licitum esse fugientem insequi, ad recuperandum honorem, propter acceptam alapam, illumque vulnerare, & percutere. Atqui praxim illius authorizant Probabilistæ, v. g. Caramuel pag. 552. de ea sic discurrens: *Nolo examinare, utrum hæc opinio si probabilis... malo enim id supponere, quis enim probabilitatem extrinsecam negaturus erit sententia, tanto & tantorum Scriptorum numero stabilita? quis intrinsecam, tantis rationibus firmata? Sed infero: ergo qui fecerit, quod hæc opinio esse licitum docet, non operabitur suadente diabolo, nec poterit probabiliter dici, culpam mortalem commississe.* Si ista opinio probabilis sit ex alatis principiis, erit & illa, quæ post acceptam alapam permittit fugientem insequi, & occidere: utpote quam ex simili ratione similiter defendunt Reginaldus, Filiutius, Layman, Escobar, alique plures. Ergo & qui hoc fecerit, secundum discursum Caramuelis non poterit probabiliter dici, culpam mortalem commississe. Quod scandalum, & horrorem piis auribus incutit.

CAPUT LXXIII.

Antonii Terilli, aliorumque Probabilistarum argumenta, post debitum examen levissima, & in præceptum ducentia inveniantur.

839 **E**Videnter id demonstratum est à cap. 39. ad 42. ubi eorum argumenta, etsi non

omnia, saltem præcipua exactè discussimus, ponderavimus, levissimaque, immò irratiōnabilia esse, atque in præceptum ducere, demonstravimus. Ad cujus majorem evidentiam, animus est figillatim examinare, ponderare, & refellere octodecim, seu omnia argumenta Antonii Terilli, acerrimi, subtilissimique Probabilistarum propugnatoris, qui in favorem Probabilissimi, omne dicibile ex omnibus vel præcipuis Probabilistis collegit, promovit, & ut potuit, roboravit, in iis adeò confusus, ut in Frontispicio Tractatus sui de conscientia probab. & alterius de Reg. mor. sive de sufficienti ad conscientiam ritè formandam regula, gloriatur se, quâ ratione, quâ autoritate irrefragabili licitum minoris probabilitatis de licito usum demonstrare: Videamus, an ita sit.

CAPUT LXXIV.

Prima ratio Terilli levis esse demonstratur.

Terillus ergo in Reg. mor. q. 2. n. 20. primam rationem suam sic conficit: si licitus non esset usus opinionis minùs probabilis de licito, contra agnitam probabiliorem de illicito, gravissimè peccassent omnes hujus sæculi Doctores, qui à centum & amplius annis usum illum licitum asseruerunt. Quia doctrinâ falsâ, in re gravissima proximos suos (qui eorum autoritate directi fuerunt) in peccatum & errorem intolerabilem induxissent. At certum est non omnes (totumque viros pietate, virtute, atque eruditione insignes) in eo graviter peccasse, nec alios in errorem intolerabilem induxisse. Aliàs Deus per integrum sæculum Ecclesiam suam deseruisset, periculosissimèque & damnabilissimè cæcutire permisisset. Quod incredibile est: cum non minùs hodie, quam olim, Ecclesiam suam diligit. Licuit ergo Doctoribus illis doctrinam illam tradere. Per consequens licuit fidelibus eam praticare. Omnis quippe doctrina practica, quæ licitè per totam Ecclesiam traditur, censetur legitima morum regula.

Respondeo, hoc argumentum multipliciter peccare: siquidem 1°. à veritate alienum est omnes hujus sæculi Doctores, qui à centum & amplius annis scripserunt, usum illum licitum asseruisse. Cùm oppositum demonstraverimus c. 48. & 49. Et Thyif. Gonzales (S. J. Gener.) in libro suo de recto usu op. prob. ostendat plures Soc. Theol. Molinam, Bellarm. Rebellium, Comitolum, Reginald. Candidum, Philaleth. præter alios, usum illum improbasse, & ne Authores quidem hujus sæculi eum communiter approbasse. Quamvis enim (ante Alexandrum VII.) communiter docuerint, licitum esse sequi opinionem minùs probabilem & minùs tutam, relictâ probabiliore & tutiore, plerique eorum non loquuntur in sensu Terilli, aliorumque Recentiorum, nimirum de minùs probabili reduplicativè ut tali, respectivè ad operantem, id est, quæ ipsi ope-